

TerRa

Terrorism and Radicalisation

 Prevention, De-radicalisation & Citizenship

Religieuze leiders

Omgaan met radicalisering: Doelen

Deze aanbevelingen zijn bedoeld voor religieuze leiders die regelmatig contact hebben met leden van de gemeenschap.

Doel van deze cursus is dat u:

- Zich bewuster wordt van de mogelijkheid dat iemand in uw doelgroep risico loopt te radicaliseren;
- Enkele oorzaken en mogelijke signalen van dit proces leert kennen;
- Zich bewust wordt van andere beroepsgroepen die kunnen bijdragen aan een goede afloop en die u en de kwetsbare jongere kunnen helpen;
- Zich in staat voelt contact te leggen met deze groepen en de kwetsbare jongere op de goede manier te benaderen.

Waarom u?

- Radicalisering is in essentie een veranderingsproces dat verband houdt met een zoektocht naar identiteit en zingeving.
- Omdat u regelmatig te maken krijgt met mensen die op zoek zijn naar zingeving en raad, bent u door uw werk in een positie waarin u mogelijk geconfronteerd wordt met signalen van radicalisering.
- Misschien ziet u bij mensen uit uw gemeenschap veranderingen in gedrag, uiterlijk of in de omgang met uzelf of met leeftijdgenoten.

Een gemeenschapsaanpak

Uw mogelijke rol

- Door uw beroep bent u onderdeel van de binnenste ring, dichtbij de jongere die mogelijk een risico loopt.
- U ziet hun gedrag en weet mogelijk hoe ze denken over hun maatschappelijke positie en identiteit en welke vrienden ze kiezen.
- Mogelijk komen ze naar u met vragen over zingeving of over bepaalde aspecten van religie.
- Hoewel u geen terrorisme-expert bent, bent u wel een deskundige in het begeleiden van en zorgen voor de mensen uit uw gemeenschap. Hierdoor kunt u mogelijk een belangrijke rol spelen in het proces van de-radicalisering.
- Uw kennis van culturele en religieuze gewoonten en overtuigingen kan andere eerstelijns werkers helpen om signalen in het gedrag van jongeren beter te kunnen plaatsen en om daar op een goede manier op te reageren.

Waar moet u op letten?

Er is geen speciale afvinklijst maar sommige signalen en mogelijke gedragingen vallen u misschien wel op.

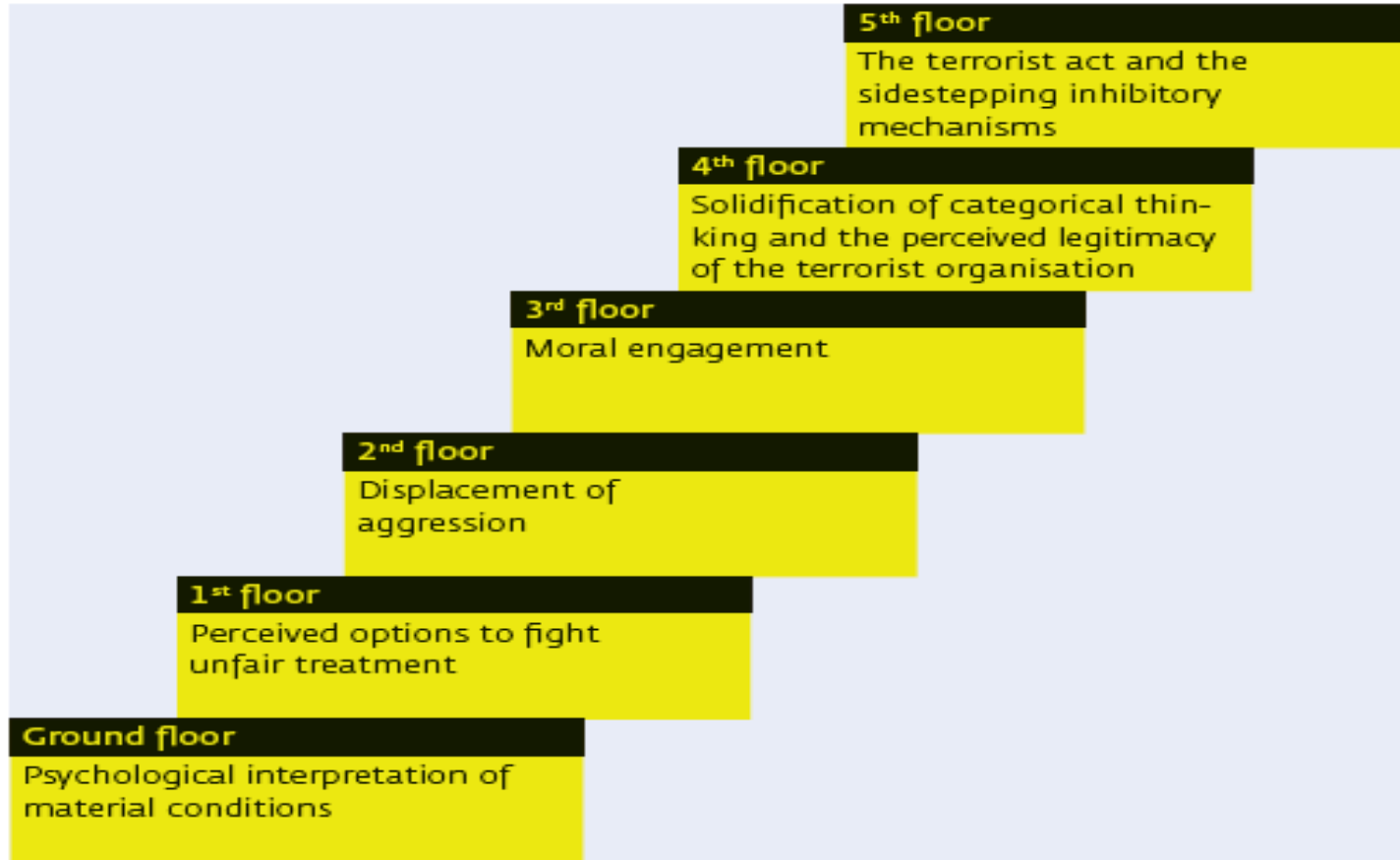
Wees alert op veranderingen in:

- Houding ten opzichte van de maatschappij en autoriteiten;
- Vriendengroep;
- Kleding en uiterlijk;
- Leerprestaties, spijbelen of deelname aan buitenschoolse activiteiten.

Een proces van radicalisering kan zich heel snel voltrekken, maar het kan ook een geleidelijke ontwikkeling zijn van jaren of alles daartussenin.

Het trapmodel

Based upon *The Staircase to Terrorism* (Moghaddam 2003)

De begane grond

Jongeren die risico lopen op beïnvloeding door radicale groeperingen zijn mogelijk:

- Op zoek naar hun identiteit.
- In contact met iemand binnen een radicale groepering.
- Slachtoffer van discriminatie.

Wat wel doen:

- Help de jongere bij het vormen van een positieve identiteit. Bied een veilige omgeving, toon belangstelling voor zijn of haar hobby's.
- Wees erop bedacht dat het risico dat iemand radicaliseert groter wordt als die persoon sociale banden heeft met een radicale groep. Wees extra alert op hun ontwikkeling.
- Reageer proactief op meldingen van discriminatie.
- Als jullie het erover eens zijn dat werkelijk sprake was van discriminatie, wijs de jongere er dan op dat daar reguliere stappen tegen kunnen worden ondernomen.

Op de eerste verdieping

Een kwetsbaar persoon kan:

- Geneigd zijn om een gebrek aan succes (bijvoorbeeld in het bereiken van doelen) toe te schrijven aan discriminatie in plaats van persoonlijk falen.
- Blijk geven van twijfel aan de legitimiteit van autoriteiten.
- Blijk geven van een grotere gevoeligheid voor groepsidentiteiten.

Wat wel doen:

- Houd de communicatie open en tolerant om een open dialoog te blijven houden.
- Als een jongere het gebrek aan succes onterecht wijt aan discriminatie, is het heel belangrijk dat u die perceptie van discriminatie in twijfel trekt en daar vragen bij stelt.
- Breng de kwetsbare persoon in contact met rolmodellen uit zijn of haar eigen groep om het idee van discriminatie als oorzaak van het gebrek aan succes verder aan de kaak te stellen.
- Zet alternatieve boodschappen tegenover het 'wij-zij-gevoel' of het idee dat autoriteiten geen legitimiteit hebben.
- Zorg ervoor dat jongeren die het moeilijk hebben zich gesteund voelen door u en de religieuze gemeenschap.

Op de tweede verdieping

Aan de behoefte van een kwetsbaar persoon aan een groep die een duidelijke identiteit verschaft wordt voldaan: rekruteringsgroepen.

Een kwetsbaar persoon kan:

Het gevoel hebben dat zijn of haar sociale groep niet op kan boksen tegen de door hun ervaren (of waargenomen) discriminatie.

Extra ontvankelijk zijn voor invloeden of ideeën van nieuwe mensen of groepen die hun negatieve kijk op de maatschappij delen.

Op zoek zijn naar een nieuwe groep die een duidelijke identiteit biedt en die in de ogen van de jongere vermeend maatschappelijk onrecht op een effectieve manier het hoofd biedt.

In contact komen met groepen die actief op zoek zijn naar nieuwe leden.

Wat wel doen:

- Blijf alert op het feit dat veranderingen (bijvoorbeeld in vriendengroep) meer kunnen zijn dan de voor jongeren normale zoektocht naar identiteit. Probeer dergelijke veranderingen met de jongere te bespreken.
- Wijs op strategieën die terroristische groepen kunnen gebruiken om nieuwe leden te werven.
- Betrek andere eerstelijns werkers in de aanpak van groepen die mogelijk proberen op scholen of bij jeugdclubs nieuwe leden te werven.

Op de derde verdieping

Bij een kwetsbaar persoon zijn mogelijk een aantal behoorlijk ingrijpende veranderingen te zien, zoals:

- Een verandering in gedrag om te voldoen aan groepsregels, bijvoorbeeld stoppen met roken en/of drinken.
- Het opdringen van dergelijke groepsregels aan anderen of het uitdagen van mensen die zich anders gedragen.
- Een toegenomen boosheid op en steeds verdere terugtrekking uit de maatschappij.
- De overtuiging dat geweld een legitieme manier is om maatschappelijk onrecht tegen te gaan.
- Een duidelijke onderscheid tussen wie er wel en niet bij de groep horen.

Wat wel doen:

- Neem deze signalen serieus.
- Probeer waar mogelijk te voorkomen dat de jongere geïsoleerd raakt: blijf communiceren, probeer hem of haar weer in contact te brengen met oude vrienden.
- Bespreek deze veranderingen en uw bezorgdheid met de familie van de jongere en met de politie en/of andere jongerenwerkers.

Op de vierde verdieping

Op dit punt gaat de jongere mogelijk steeds meer geloven in de legitimiteit van de acties of standpunten van de radicale groep. De acties van de jongere kunnen zich voltrekken buiten uw zicht.

Toch **merkt u mogelijk dat ze** :

- Zich een minder extreem uiterlijk aanmeten, om niet op te vallen.
- Martelaarschap of geweld verheerlijken.
- Daadwerkelijk voorbereidingen treffen voor een aanval, bijvoorbeeld door het aanleggen van voorraden.
- Nieuwe leden voor de groep werven en trainen; leden die de groep willen verlaten bedreigen.
- Extremer worden in haat-uitingen jegens buitenstaanders.
- In het bezit zijn van propagandamateriaal of eigen materiaal produceren om bedoelingen uit te leggen.
- Voorbereidingen treffen voor of daadwerkelijk afreizen naar het buitenland om deel te nemen aan een oorlog.

Wat wel doen: Stel de politie op de hoogte van uw vermoedens. Op dit punt wordt een begin gemaakt met echt gevaarlijke en gewelddadige activiteiten, dus het is van het grootste belang om de politie in te schakelen.

Wat niet doen: Ga er niet van uit dat het aanmeten van een minder extreem uiterlijk betekent dat de jongere uit de groep is gestapt en weer re-integreert. Het omgekeerde zou het geval kunnen zijn.

Op de vijfde en bovenste verdieping

De kwetsbare persoon is volledig geradicaliseerd en een volwaardig lid van een groep.

Er is een aanval voorbereid en als docent of jongerenwerker is het enige wat u kunt doen de politie op de hoogte stellen van uw vermoedens en observaties.

De kwetsbare persoon kan:

- Een zelfmoordvideo opnemen of een zelfmoordbrief schrijven
- Al zijn of haar geld van de bank halen
- Blijk geven van extreme haatgevoelens en/of het uiten van het voornemen geweld te gebruiken jegens andersdenkenden.

Wat wel doen:

Stel de politie zo snel mogelijk op de hoogte.